

Ébredés

VI. évfolyam 1. szám • A DUNAKANYARI EVANGÉLIKUSOK LAPJA • 2013. március

In nomine Dei

JÉZUS, SEBEIDNEK MÉLYE

„Jézus... megmutatta nekik a kezét.” (Jn 20,19–20)

Van egy templomocska Óbudán, a Szentendrei út mentén a HÉV-sínek mellett, a felüljáró tövében, név szerint Kövi Mária temploma, amelyet jobbról is, balról is forgalmas út vesz körül. Egyszerre bizarr és megnyugtató látvány. Sokan kérdezik berzenkedve: mit keres egy klasszikus formájú, a 20. század első harmadából való római katolikus templom a főváros egyik legforgalmasabb útjának közepén? És legalább ennyien fedezik fel a dugóban állva vagy a panelrengeteg egyik ablakából nézelődve a szentség különleges erejét Isten lakóhelyének megnyugtató képében, amiről Jézus jut eszünkbe.

Igen, ez a templom útban van. Mindenkinék, aki arra jár. Belebotlik a szemünk, tekintetünkkel kerülgetjük, aztán nézegetjük, véleményezzük.

Jel ez a templom, a szekularizált magyar ember számára feltüntetett vagy épp otthagytott égi jel, amely nemcsak emlékeztet, hanem az élő Krisztust hirdeti, ahogyan Erdélyi Zsuzsanna gyűjtéséből az archaikus népi imádság mondja: „Bellől arannyas, küel irgalmas” (*Hegyet hágék, lőtöt lépék*).

Jézus kezei a templomocska helyzetéhez hasonló anakronizmussal jelennek meg előtted nagypéntek csendes óráiban. A két szöggel átszúrt kéz. De nemcsak a Golgota keresztjén minket szerető, értünk szenvedő és életét adó Jézus engedi látni sebeinek mélyét, hanem a feltámadott Úr Jézus is.

A János írása szerinti evangélium végén húsvétvasárnap, a hét első napjának estéjén, miután a tanítványok egész napos zaklatottságukkal, háromnapos félelmükkel próbálnak valamit kezdeni, Jézus váratlanul és a meglepetéstől ámulatba ejtettek számára alig hihető módon megjelenik közöttük, és sebeivel mutatkozik be: „Én vagyok. Ez vagyok. Nézzétek meg, ki vagyok. Sebeim a tanúk arra, hogy »halott voltam, de íme, élek« (Jel 1,18). Szeretlek titeket, ennyire szeretlek.”

Ezek a sebek emlékeztetnek úton-útfélen, templomunk oltárán található feszületen, egy aluljáró frissen mázolt falára fújt graffitiben, egy agyontetovált alkaron, a modern kor illő és illetlen helyein, ott, ahol megszoktuk őket, és ott is, ahol szokatlan idegenséggel, de mégis láthatók. Emlékeztetnek és prédikálnak, ahogyan énekeskönyvünk éneke énekelteni velünk böjtben és nagyhéten: „Jézus,

sebeidnek mélye / Vigasztalja lelkemet... Vagy ha sátán törbe csal / csábító szavaival, / Állj előttem sebeiddal, / Megrontómat, jöjj, te űzd el!” (EÉ 197,1–2)

Protestánsként talán kevesebbet foglalkozunk Jézus szenvedésével, mint példával és vigasszal. Katolikus testvéreink gyakran ajánlják fel szenvedésüket Istennek, hiszen – mondják – Ő is szenvedett értünk. Ilyenkor előttük van a megfeszített Krisztus gyötrődő arca és a cranchi naturalizmussal ábrázolt görcsös keze.

A mi szenvedésünk ilyen módon nem kell Istennek, lutheri felfogásunk szerint a mi áldozatunk és felajánlásunk nem szükséges üdvösségünkhöz, a Biblia alapján nehezen elképzelhető, hogy ilyen módon kerülhetnénk közelebb a Megváltóhoz. De újra és újra rászögezni tekintetünket Jézus kezeire és sebeire felekezettől függetlenül: ez a hívő ember szükséglete.

Amikor először jelent meg tanítványainak, egyvalaki nem volt közöttük: Tamás. Mindaddig, amíg nem látta a szögek helyét, nem hitt, csak kételkedett és hitetlenkedett.

Mi, evangélikusok nagypénteket, Jézus halálát tartjuk a legnagyobb ünnepnek, hiszen Isten Fiának halála döbbenetes szeretetükről árulkodik. Egy ilyen egyháznak Jézus sebei nem közömbösek, egy evangélikusnak Isten tenyere nemcsak kezdet és vég, kérdez és véd, hanem sebzett.

Legyenek útban Jézus sebei! Botoljon bele tekintetünk, akadjon meg rajta szemünk, lássuk meg, hogy „arankönyveivel kicsordulval, aranszekállával kitépvel” vár minket, akinek kezén ma is ott van az agapé (isteni szeretetének) jele. Ámen.

Hegyet hágék, Lőtöt lépék, / Kőkáplonicskát láték, / Bellől arannyas, / Küel irgalmas, / Szent Világ Úr Jézus Krisztus benne lakik vala. / Aranhajával leeresztvel, / Arankönyveivel kicsordulval, / És aranszekállával kitépvel. / Eljőve Szent Világ Úristen és megkérdeztén: / Mié't ülsz itt, Szent Világ Úrjézus Krisztus, / Aranhajadval leeresztvel, / Arankönyveidvel kicsordulval, / És aranszekálladval kitépvel? / Azé(r) ülök itt, Szent Világ Úristen, / Várom a harangokat, megkonduljanak, / A bűnösök idefolyamogygyanak, / Bűnbánatot tarcsanak, / Szent asztalomról táplálkoggyanak, / Hogy örök életet éljenek. / Aki esztet el-mongya eszte lefektibe, / Reggel felkeltibe, / Testye beteg, / Lelke készül, / Boldog mennyország ajtaja nyitul, áment.

Bence Imre

AHOL A TÖRTÉNETI JÉZUS VÉGET ÉR...

Avagy a keresztig mi kísértük Jézust, a kereszttől ő kísér bennünket!

Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! – csendül fel húsvét ünnepén az ismert köszöntés. Ez a köszöntés határozottan sugározza a bizonyosságot. Jézus, akit názáretinek is neveztek, s akit Poncius Pilátus – a Pax Romanát féltve – kiszolgáltatót a zsidóknak, nem maradt a halálban, feltámadott és él. Ez a hit bizonyossága!

Es ez valóban csak a hit bizonyossága, hisz a szkeptikus ember inkább kérdőjellel látja el ezt a mondatot: Valóban? Feltámadt? Mert a feltámadás a racionalitással és a tapasztalattal teljesen ellentétes.

Nem csoda hát, ha racionalizáló megoldásokra törekszik az ember, olyan magyarázatokat gyártva, amelyek beférnek az empirikus emlékek keretei közé.

Melyek ezek?

Ilyen racionalizálási törekvés az, amikor Jézus haláláról mint tetszhalálról beszélnek. A Golgotán felállított keresztek körül katonák teljesítettek feladatot, és az ő dolguk a kivégzés végrehajtása volt. Tudjuk, hogy a kereszten való kivégzés a legkegyetlenebb módok egyike volt, mert a szenvedés sokáig elhúzódott, és lassú, elsősorban oxigénhiányból bekövetkező, fulladásos jellegű halállal végződött. A haláltusát a katonák „irgalmassága” enyhíthette. Ilyen lehetett az epével kevert bor (Mt 27,34), amelyet Jézus nem volt hajlandó elfogadni, és a csontok megtörése, amely a halál beálltát gyorsította. Ez Jézusnál nem történt meg, tehát a fulladásos agónia elhúzódásával az alélt test kerülhetett a sírba – mondja az ésszerű magyarázat. Csak arról feledkeznek meg az, aki ezt az elméletet elfogadja, hogy a katonák a testet átdöfték, s különben is, az életükkel vagy legalábbis a megbízatásukkal játszottak volna, ha nem jól teljesítik a parancsot. A parancs pedig kivégzésre szólt.

Ilyen az ellopott test elmélete is. Ezt már az evangéliumok is megemlítik. Eszerint Jézus testét a tanítványok kilopták a sírból és máshol helyezték el, egy ismeretlen helyen. Máté leírja, hogy ezt a hazugságot akarták a főpapok és a vének a sírt őrzők szájába adni. Az evangélista még azt is megjegyzi, hogy „*el is terjedt ez a szóbeszéd a zsidók között*”. De ha logikusan végiggondoljuk, akkor arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a zsidóknak nem lehetett elég az, hogy egy szóbeszéd terjedjen el, nekik bizonyíték kellett volna arról, hogy az a test valahol még megvan. Ehelyett azonban a tanítványok, akik pünkösd után nagy erővel hirdették Jézus feltámadását, ott voltak Jeruzsálemben. Arról van tudomásunk, hogy a feltámadott Jézus evangéliumának hirdetéséért vegzálták őket, arról azonban nincs, hogy az ellopott test után nyomoz-

tak volna. Pedig ha a korabeli zsidó vezetőknek akkora problémát okozott Jézus, minden bizonnyal sokkal nagyobb erővel kellett volna megtenniük mindent azért, hogy bebizonyítsák, hogy ez az egész feltámadásügy csak humbug.

A húsvéti eseményt nem is írják le az evangéliumok. Az evangéliumok csupán azt tartalmazzák, hogy mit tapasztaltak a tanítványok. Mert míg a gyógyítási történeteknél megemlítetik, hogy mit tett Jézus, a szenvedéstörténet pedig éppen attól izgalmas, hogy ebben az embert próbáló szituációban hogyan viselkedett a Mester, maga a feltámadás mint esemény nem leírható az evangéliumok számára. Csak a következményei.

Ezek pedig:

Az asszonyok üresen találják a sírt. Egyetlen tárgyi bizonyítéka van tehát annak, amit mi feltámadásnak nevezünk: az üres sír. Ezt látták az asszonyok és a tanítványok.

A találkozások – a feltámadott Jézus megjelenési történetei is a feltámadás következményeiről szólnak.

Az érzések – az asszonyok és a tanítványok érzései olyan törekenyek és olyan esendő lelkekről tanúskodnak, hogy érdemes lélektanilag is végiggondolni: ezek is lehetnek bizonyosságot erősítő tényezők.

Az ellenkezések – Jézus ellenfeleiből a feltámadás ténye olyan ellenkezést váltott ki, amelyen érdemes elgondolkodni, a cáfolatok gyengülése is jelezhet valamit.

A változások – a tanítványokban végbemenő változások a kereső ember számára fogódzóul szolgálhatnak. Ahol ilyen mérvű emberi életútváltozások történnek, ott valamilyen többleterőnek kell lennie.

Lehetne azt mondani, hogy az egész feltámadást a tanítványok találták ki. Csak ha ők az ötletgazdák, akkor miért félnek és miért lepődnek meg, amikor a testet nem találják a sírban? Ha ők az ötletgazdák, és az egész feltámadás csak kitaláció, akkor miért akarnak visszamenni halászni? Miért csak ötven nappal később – pünkösdkor – mernek a hírrel kilépni a nagy nyilvánosság elé? Miért nem egyből, attól az első húsvét hajnaltól hangoztatták fennhangon azt, hogy Jézus feltámadt? Sőt! Micsoda erő hajtja akkor őket, hogy a hazugságukban még a halálos fenyegetettség sem jelent féket nekik? Mennek és hirdetik a maguk ötlete szerint a „feltámadást”, s közben egy hazugságért feláldozzák az életüket?

Ésszerűsítő magyarázat még az is, hogy a Jézussal való találkozások csak látomások voltak. Nagy gyász, veszteség átélésekor oly erős lelki hiány alakulhat ki az emberben, hogy az elvesztett szerettét mindenki-

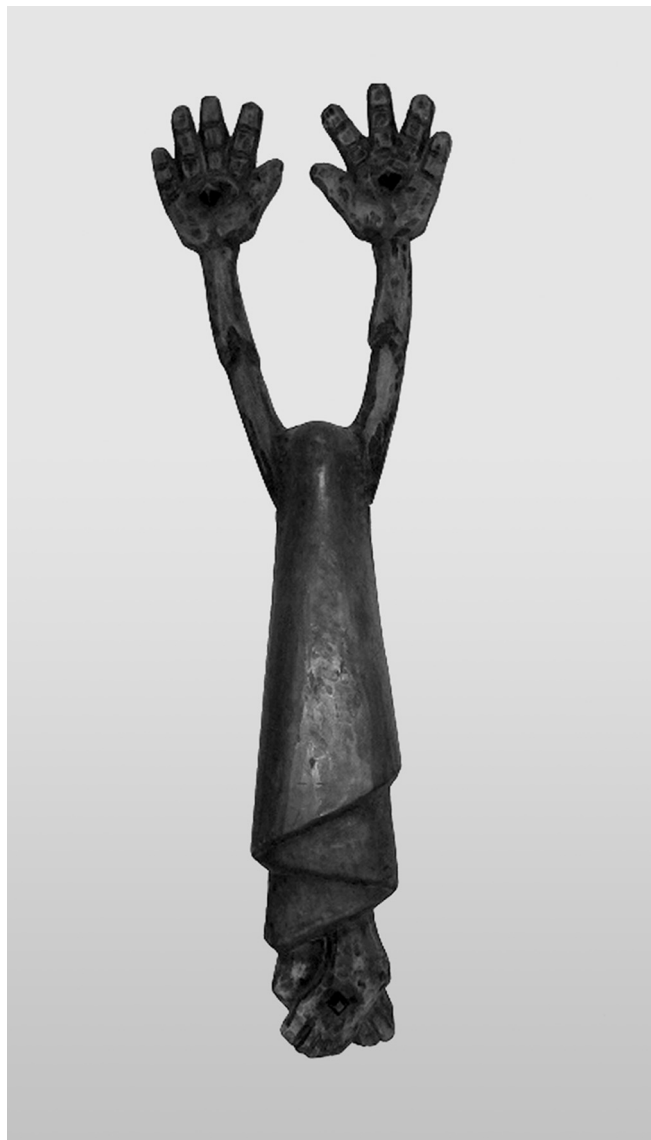
ben látni véli. De hát lehet-e ez a vízió olyan, amit kollektíven élnek át? Mert amikor Jézus megjelent a tanítványoknak, akkor csak a távol lévő Tamás kétkedett. S aztán – mily érdekes – ő maga is apostol lett. Nemcsak az érdekes, hogy mit írnak le róla az evangéliumban, hogy leborult a feltámadott előtt, és Urának és Istenének vallotta a feltámadott Jézust, hanem az ógyházi hagyomány őt a Kelet misszionáriusaként tartja számon. Vajon a tanítványok, akik csak vizionáltak, tartottak volna-e a vízióikról beszámolókat, ha tudják, hogy ezért szenvedés és halál jár? Ha a feltámadás nem valóságos lett volna, akkor kért-e volna Jézus – mint vizionált szellem – a tanítványoktól halat és kenyeret: „*Fiaim, nincs valami ennivalótok?*”

Láthatjuk, hogy mind a Jézus tetszhalálával vagy a test ellopásával kapcsolatos magyarázatok, mind a tanítványok víziójával és/vagy „hazugságával” kapcsolatos feltételezések elbuknak. Nem azért, mert biztosat tudunk az eseményről, hanem azért, mert a folytatás nem igazolja ezeket.

A feltámadás tényét megerősítő tényező a tanítványok első félelme, mert volt mitől félniük. Hisz ők, akik esküdöztek, hogy kitartanak Jézus mellett, az első adandó alkalommal szétszéledtek, s nemet mondtak rá. Megtagadták őt, és hűtlenül viselkedtek. A feltámadás hírére követő félelem tehát valós: lehet számonkérés! Mi egészen másként viselkedünk azokkal, akikkel újra és újra találkozhatunk. Sok találkozásunkat azonban azzal a könnyelműséggel éljük meg, hogy nem lesz folytatás. Bizony kellemetlen egy olyan emberrel találkozni újból, akivel korábban udvariatlanok voltunk. Ezt a kellemetlen érzést tapasztalhatták a tanítványok, amikor az asszonyok hozták a hírt: a Jézus-ügy nem zárult le!

S amikor a félelemmel teli tanítványok szembesülnek azzal, hogy Jézus nem kárhoztatja őket, hanem minden gyávaságuk, tagadásuk, hűtlenségük ellenére újra csatasorba állítja őket, akkor az életükben minden megváltozik. A tanítványok feltámadáshite sem alakult ki gyorsan, láthatjuk az evangéliumi leírásból az ő bizonytalanságukat is, és mégis egy folyamat formálja az életüket: már nem ők jártak Jézus követőiként, hanem Jézus kísérte őket: az emmausi úton, a Tibériás tavánál és a jeruzsálemi bezárt szobában is. Aztán pünkösdt követően még inkább.

Húsvét tehát a tanítvány életében fordulópont: eddig ő próbált meg mestere lábnyomába lépni, követésére szegődni, húsvét után azonban a Feltámadott jár a tanítványával. Húsvét azt jelenti, hogy a Feltámadott kísér bennünket. S ez már nem az én döntésemtől függ, s ez nem azért van, mert értem, nem is azért, mert logikus és megmagyarázható. Hanem azért, mert a feltámadásnak az is célja volt, hogy az Isten dicsőséges szeretete reményt adjon a reménynélküliségben. Ezért húsvét magyarázása helyett ma is arra van szükség, hogy a mellénk szegődött észrevegyük, és átéljük, hogy vele egészen más az életünk, a reményünk, a szeretetünk és a közösségünk.

DSIDA JENŐ:

Húsvéti ének az üres sziklasír mellett (részlet)

Sírod szélén szinte félve,
iszonyattal üldögélve,
ó – mekkora vád gyötör,
mardos, majdnem összetör:
mily látás a kétkedőnek,
törvény ellen vétkezőnek,
hogy üres a sírgödör. [...]

Bámulok a nyirkos, görbe
kősziklába vájt gödörbe,
bénán csügg le a karom,
tehetetlen két karom...
Te kegyelmet mindig oszthatsz,
feltámadtál s feltámaszthatsz,
hogya én is akarom. [...]

Geiszbühl-Szimon Petra

AZ ÖNSEGÍTŐ GYÁSZCSOPORT MINT A PERINATÁLIS VESZTESÉG FELDOLGOZÁSÁNAK EGY LEHETSÉGES ÚTJA

„Talán a legméltatlanabban kezelt gyász a baba elvesztés gyásza. Amióta a világ világ, asszonyok ezrei vesztik el várva várt kisbabájukat a várandósság vagy a szülés során. Ez a közös asszonyi sors azonban rejtve marad, kevés szó esik róla, és mindaddig, amíg magunk is nem válunk egy ilyen szomorú veszteség átélőjévé, nem is tudjuk, milyen csapás lehet ez egy nő életében” (Singer Magdolna).

A fenti idézet mindennél többet mond a baba- és magzatvesztés fájdalmáról. Környezetemben, a baráti és segítő beszélgetések alkalmával sokszor találkozom a várandósság alatti és születés körüli babavesztés témájával, és azzal, hogy mennyire nincs alkalmuk méltón feldolgozni ezt a súlyos veszteséget nemcsak az asszonyoknak, hanem párjuknak és gyakran az egész családnak.

A feldolgozás pedig kiemelt fontosságú. A mérhetetlen fájdalom mellett a baba- és magzatvesztés kihat az egész család életére. Az egyensúly felbomlik; hiány, kimondatlan űr keletkezik, amely rányomja bélyegét a mindennapokra. A néha csak lappangó feszültség, az ebből fakadó félreértések a családon belül, a meg nem értettség, tehetetlenség és elszigeteltség érzése romboló hatású mind a veszteséget közvetlenül elszenvedő egyén és szülőpár, mind a család egészére nézve. Hosszú távon a feldolgozatlan, elnyomott veszteség hatással lehet a következő várandósságra, a megszületendő gyermekhez való hozzáállásra és ezáltal az ő életére is.

Ezért is nagy öröm számomra, hogy az *Ébredés*ben helyet kapott a Szentendrei Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében nemrég elindult perinatális önszegítő gyászcsoporthoz, amely csoport tagjai immáron harmadszorra találkoztak.

A sorstársi közösségben zajló gyázmunka során a csoporttagoknak a vezető szakmai kísérése mellett rugalmas, a feldolgozást elősegítő saját gyázmunkára van lehetőségük. Nincsenek kötelező gyakorlatok vagy elvárások – a csoport tagjai a számukra leginkább megfelelő módon mehetnek végig az úton. Van, aki aktív résztvevőként, más csendes megfigyelőként van jelen a csoportban.

Ami adott, az a csoport összetartó ereje és egy biztonságot nyújtó közeg a teljes elfogadás légkörével, ahol a bánatot, fájdalmat, gondokat és az örömet meg lehet osztani a többiekkel tabuk nélkül. A legtöbb résztvevő abban találja a legnagyobb segítséget, hogy a sokszor számukra ijesztő, szerintük nem elfogadható

érzéseik, amelyek a veszteségből fakadnak (harag, düh, bűntudat stb.) feloldódnak a sorstársi közösségben – rájönnek, hogy nincsenek egyedül, mások is pontosan így érznek!

Perinatális gyászfeldolgozás esetén a legörvendetesebb számomra, ha a veszteséget megélt szülőpár együtt érkezik a csoportba. Így lehetőségük van a veszteséget a férfi-női gyász természetes különbségein keresztül együtt megélni, feldolgozni, és ez orvosolhatja-megelőzheti az ebben a kiélezett élethelyzetben esetlegesen felmerülő párkapcsolati nehézségeket is.

Sokan idegenkednek a gyászfeldolgozó csoportoktól: attól tartanak, hogy fájdalmuk csak még jobban elmélyül mások veszteségén is osztozva, és minden egyes találkozót átitat a szomorúság és a mélyre ható fájdalom.

Természetesen előfordul, hogy együtt sírunk az összejöveteleken, vagy együttérző jelenléttel támogatjuk azt, aki éppen újraéli súlyos veszteségét. Viszont sokszor együtt nevetünk – a néhány alkalom után már kialakult szeretetteljes összetartozás hoz kedves pillanatokat is, és ez már önmagában jótékony hatással van a résztvevőkre.

Mostani csoportunkban szokták mondani, hogy várják a következő alkalmat, mert amellet, hogy itt megértik és elfogadják őket, jól is érzik magukat. Közösséget, emberi szeretetközösséget alkotunk együtt. És a szakmailag támogatott feldolgozási technikákon, amelyeken végigmegyünk a tíz alkalom során, messze túlmutat az összetartozás ereje – a szeretetből, egymás elfogadásából fakadó közösség ereje, amely ezen a helyszínen, az Isten házában érezhetően még áthatóbb.

A szerző a Napfogyatkozás Egyesület önkéntes gyászcsoporthoz vezetője.

Folytatjuk a 2012-es évben megválasztott presbitérium tagjainak bemutatását. Ezúttal egy újonnan és egy újra megválasztott munkatárs mutatkozik be az *Ébredés* olvasónak. Legyen áldás presbitériumi szolgálataikon!

„A közöttetek lévő presbitereket tehát kérem én, a presbitertárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének részese: legeltessétek az Isten közöttetek lévő nyáját.” (1Pt 5,1)

KOSZTA IMOLA

2006 óta élek Szentendrén. Középkolásként a brassói Búzavirág néptánccsoporttal több éven keresztül rendszeresen egy hetet töltöttünk Szentendrén, és ekkor fogalmazódott meg bennem, hogy de jó lenne ebben a városban élni. 7-8 évvel később ez valóra vált – Isten csodásan működik. Számomra jó érzés egy Duna menti városban élni, és élvezni a Duna által nyújtott rekreációs lehetőségeket.

Evangélikus családban születtem, az evangélikus egyházba „belenőttem”. Nagymamámnak meghatározó szerepe volt a családban, szorosán összefogta a nagycsaládot, és szeretet által hitre nevelt minket. Nagytámmal együtt aktív résztvevői voltak a brassói, majd a tatrangói evangélikus gyülekezeti életnek. 2007-ben lett végleges, hogy szüleimmel Szentendrén telepedünk le, és azóta a gyülekezet tagjai vagyunk.

A gyülekezetben a családi kör alkalmain a gyerekekkel szoktam együtt játszani, amíg a szülők bizonyos témákat átbeszélnek. A csoport tagjai vidámak, aktívak és végtelen energiával rendelkeznek. Leglelkesebbek az alkalmak végén, amikor a szülőkhöz csatlakozhatnak, és a közös éneklés következik.

A presbitériumi szolgálatot lendülettel, energiával szeretném végezni: „Keressetek, és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek.” Saját szolgálattal kapcsolatban kérem a jó Istent, hogy segítsen felismerni a nekem való feladatokat.

Ha a Biblia 66 könyvéből csak egy könyvet választhatnánk, az a Prédikátor könyve lenne, mert az olvasásakor felmerülő kérdések a helyes magatartásra és a megnyugvást hozó megoldásra vezetnek: minden hiábavalóság Isten nélkül.

HORVÁTH ZOLTÁN

Évtizedek óta élünk Pomázon, Budapesten tanítunk, feleségem egy budai középiskola matematika-fizika-informatika szakos tanára, de gyermekeink Pomázon nőttek fel. Anna informatikus doktorandusz, a pomázi cserkészcsapat vezetője. Gergely is informatikushallgató. Csenge idén érettségizik a békási gimnáziumban, esetenként istentiszteleten orgonán kísért, kíséri énekünket Pomázon. Mindhárman sokat köszönhetnek a pomázi zeneiskola tanárainak és alapító igazgatójának, Ásztai Katalinnak, majd később Zászkaliczky Tamásnak, aki orgonára tanította Csengét.

Sopronban nőttem fel, édesapám történész, a soproni evangélikus líceum egykori diákja, majd később a soproni levéltár igazgatója volt évtizedeken át. „A leghűségesebb város” 700 éves múltjából sok-sok történet hallottam tőle otthon, családi körben.

Az evangélikus hit tételei életünk sok kisebb-nagyobb döntését meghatározzák észrevétlenül is. Édesapám történeteiben, nagymamám régen hallott mondataiban, intelmeiben visszaköszönek a Biblia versei, Luther Márton szavai, énekeskönyvünk énekeinek sorai. Ezek a gondolatok gyakran eszembe jutnak a mindennapokban is, istentiszteleteken is.

Közel két évtizeddel ezelőtt csatlakoztunk a pomázi evangélikus közösséghez, Gergely és Csenge is a gyülekezetünkben konfirmált.

A pomázi kisebb közösséget és a szentendrei gyülekezetet is családi légkör jellemzi. Nagyon fontos számunkra az is, hogy családjaink katolikus tagjait is minden fenntartás nélkül befogadta a gyülekezet. A gyülekezettől kapott lelki támasz mindig sokat jelentett nekünk.

Presbiterként talán azzal a tapasztalattal tudom szolgálni a gyülekezetet, amelyet tanárként, majd vezetőként szereztem a közösségek építésében, a hallgatók és a kollégák gondjai megoldásának segítségével, a sokszor elkerülhetetlen viták és konfliktusok feloldásában. Örömmel látom, ahogy erősödik, épül a gyülekezetünk, igyekszem erőmhöz mérten ehhez hozzájárulni. Megtisztelő az a bizalom, amellyel a gyülekezet rám bízta a jegyzői feladatokat.

Sereginé Székács Csilla

„NEM AZ EMBEREKNEK, HANEM AZ ISTENNEK...”

A templom Isten háza, igéje hirdetésének helye, a Szentlélek műhelye. Akkor tölti be hivatását, ha méltó erre a feladatra, és az ember életében végzi szolgálatát.

Ha felépül egy templom, benne az oltár, a szószék, a keresztelőmedence és a padok, úgy érezzük, hogy még valami hiányzik. Ez a valami pedig az orgona. Az evangélikus templom csak az orgonával teljes.

Miért kell az orgona?

A Szentírásból tudjuk, hogy a zenének és éneknek az ótestamentumi időkben is fontos szerepe volt a hitéletben. Dávid király Jeruzsálemben zenekart és énekkart szervezett a templom szolgálatára. Nemcsak énekelték a zsoltárokat, hanem hangszerekkel kísérték is. A 33. zsoltárban ezt olvashatjuk: *„Adjatok hálát az Úrnak citeraszóval, tízhúrú lanttal zengjetez neki! Énekeljetez neki új éneket, szépen zengjenek hangszereitek!”* Az egyházi zene a keresztyén világban is egyre nagyobb jelentőségűvé vált. Ezt a zenetörténet bizonyítja. Luther Márton a zene igehirdetés jellegét hangsúlyozta, amikor ezt mondta: *„Isten a zene által is hirdeti az evangéliumot.”* Ebben a szellemben működött J. S. Bach is, aki minden munkáját imádsággal kezdte és Isten dicsőségére alkotta.

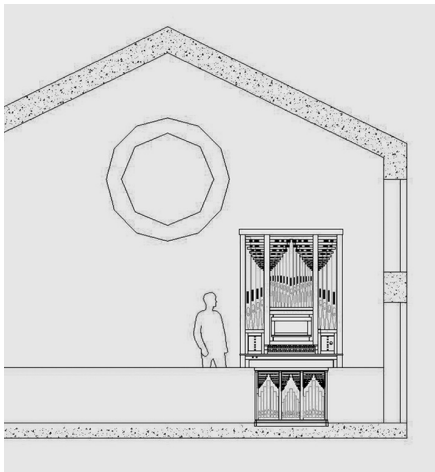
Ilyen örökségünk van, s ez kötelez minket arra, hogy templomunkat teljessé tegyük. A templomépítést tehát akkor tekinthetjük befejezettnek, ha orgonát is építünk. Erről a szándékról a presbitérium évekként ezelőtt határozatot hozott. Az orgona megvalósítását elő is készítette: Zászkaliczky Tamás orgonaművész elképzelése alapján elkészült az orgona terve, amely minden tekintetben megfelel templomunk adottságainak és a színvonalas, igényes zenei szolgálatnak. A tervezésnél nehézséget jelentett, hogy a templom építési

terveiből hiányzott az orgona helyének kialakítása. A presbitérium minden lehetőséget megvizsgált. Kerestünk más templomokban lebontott orgonát, amely méretében, játékában illene templomunkba. Ilyet nem találtunk. A karzatot a gyülekezet létszáma, illetve növekedése miatt azonban nem akarjuk feláldozni egy nagyobb orgona kedvéért, hiszen a férőhelyek mennyisége már most sem mindig elegendő.

Gyülekezetünk anyagi lehetőségei jelentik az orgona megépítésének legnagyobb akadályát. Bár évek óta igyekszünk adományokból összegyűjteni az építéshez szükséges pénzt, a 26-27 milliós összeg túl soknak bizonyul. Egyházközségünk minden tartaléka a gyülekezeti alapítvány felhasználható pénzével együtt az orgona költségeinek kb. 25%-át fedezné, de a biztonsági tartalék elköltése felelőtlenség lenne.

Ha arra gondolunk, hogy az orgona olyan hangszer, amely több száz évre készül, nem mondhatunk le terveinkről. Ez a hangszer megváltoztatná istentiszteleteinket, a gyülekezet, sőt a város zenei életét is. Pályázati lehetőségek híján csak a gyülekezet áldozatvállalására számíthatunk. Ezért a gyülekezeti tagok szívére helyezem az orgona ügyét.

A templom Isten háza. Ha orgonát építünk – „nem az embereknek, hanem az Istennek”, ahogy Buxtehude, Bach kortársa jelmondatában hirdette –, akkor Isten dicsőségére építjük, s hogy minket szolgáljon. Ha a templomépítésnél nem sajnáltuk az áldozatot, akkor az orgonaeépítésnél se sajnáljuk. Ha anyagiakban és hozzáértésben takarékoskodunk, az silány és értéktelen orgonát és egyházi zenét eredményez. Luther szellemében nekünk a magas színvonalú orgonaművészetet és egyházi zenét kell ápolnunk.

Az orgona műszaki rajza és látványterve

Wagner Szilárd

KELL-E ÚJ ORGONA A SZENTENDREI TEPLOMBA?

Örömmel értesültem a szentendrei gyülekezet tervéről, hogy a templomba új orgonát szeretnének építeni. A sok egyeztetés után készen állnak a gondosan elkészített tervek, és készen állnak az orgonaépítők is, hogy egy hosszú időn át tartó folyamatba belépve egyedi, művészi értékű hangszert hozzanak létre. S hogy ez a nagyszerű terv megvalósuljon, a gyülekezet most nagy feladat előtt áll. Meg kell teremtenie az orgonaépítéshez szükséges anyagi hátteret.

A gyülekezet közösségi életéhez szükséges vagyontárgyak és emberi erőforrások mind nagy anyagi áldozatot követelnek. Legyen szó templomról, gyülekezeti házról, lelkészlakásról, lelkészházról vagy más szolgálattal, ezek megteremtése, szolgálatuk igénybevételének lehetősége nagy anyagi áldozattal jár. Mégis elképzelhetetlen volna a gyülekezeti élet és szolgálat mindezek nélkül; éppen azért, mert Isten nagyságához méltó dicséretéhez – amelyre a 150. zsoltár biztat bennünket – méltó belső készülés és külső körülmények kellenek.

Az evangélikus egyház a reformáció óta élen jár az egyházi zene művelésében, hiszen már Luther felismerte, hogy az énekbe foglalt tanítás is igehirdetéssé válhat, és sokkal könnyebben, természetesebben jut el az ember szívéhez, mint a beszéd üzenete. A zene ilyen mértékű megbecsülése és művelése az oka annak, hogy az evangélikus egyház, benne a mi Magyarországi Evangélikus Egyházunk is kiemelkedő értékű orgonaállománnyal rendelkezik. Őseink tudták, hogy egy templomi orgona megépítésével – legyen az egy kis falusi templom 3-4 regiszteres hangszere vagy soproni templomunk 50 regiszteres orgonája – sok évtizedre, évszázadra szóló értéket hoznak létre, amely nem egyszerű vagyontárgy csupán, hanem használata konkrét módon építi a gyülekezetet. Nem elégedtek meg kevesebbrel vagy éppen pótlékokkal – ahogyan ma sokszor látunk művirágot és műgyertyát oltárokon vagy digitális orgonautánzatot a hozzá tartozó hangfalakkal templomokban –, hanem valódi, eredeti és maradandó értéket teremtettek saját maguk és a jövő gyülekezete számára.

Örömteli, hogy a nehezedő gazdasági helyzet ellenére evangélikus egyházunk gyülekezetei sokszor megtalálták azokat az anyagi forrásokat, amelyek lehetővé tették a legutóbbi években is új hangszerek építését. Így készült el a budahegyvidéki, siófoki és budaörsi gyülekezet hangszere, így indult el az orgonaépítés a székesfehérvári evangélikus templomban, és folyik az új hangszer tervezése a ceglédi gyülekezetben. A már elkészült hangszerekkel kapcsolatos

tapasztalatok igazolják, hogy megérte a befektetés, az új orgona beváltotta a hozzá fűzött reményeket.

Éppen a fentiek miatt kell hangsúlyoznunk, hogy az új hangszerben mindig új ígéret, új lehetőség rejlik. Ígéret egyrészt arra, hogy a szakszerűen, az adott templomtér tulajdonságainak figyelembevételével elkészített tervet megvalósító igényes munka megéri a befektetést, és általa maradandó érték, gyülekezeti vagyontárgy jön létre. Ígéret ugyanakkor az is, hogy a megépült orgona által új lehetőségek nyílnak meg a gyülekezet istentiszteleti élete, vonzereje összefüggésében is. Az új hangszer és egy jól képzett kántor szolgálata által megvalósulhat a gyülekezeti énekek arányos, hangulatukhoz, üzenetükhöz igazodó kísérete, az istentisztelet egyházi évnek, az adott ünnepnek megfelelő bevezetése és lezárása, a különböző istentiszteleti alkalmak jellegének, hangulatának elmélyítése a megfelelő hangszínek tudatosan használt orgonajáték által. Az eddigiekhez képest nő az orgonairadalomnak az a szelete, amely megszólalhat a templomban, istentiszteleten és azon kívül. Lehetőség nyílik szakmai és népszerűsítő orgonabemutatók tartására, orgonahangversenyek, kamarazenei koncertek, zenés áhítatok szervezésére, kórus kíséretére és egyéb templomi alkalmak zenei kínálatának gazdagítására.

Az evangélikus egyházban a zene, így az orgona használata is a gyülekezetépítés szerves része volt és maradt. Sokan azt gondolják, hogy mindez inkább a külsőségek közé tartozik, s ezért kérdéses, hogy megéri-e a befektetést. Ha azonban látjuk, tapasztaljuk azokat a gazdagító lehetőségeket, amelyek a közösségépítés terén egy új orgona által megvalósulhatnak, akkor felismerhetjük, hogy sokak számára a hívogatás, a misszió legfontosabb eszközévé válik a gyülekezet változatos, gazdag és igényes zenei élete. Ennek megvalósítása útján a szentendrei új orgona felépülése bizonyosan jelentős mérföldkövet jelent.

(A szerző a Magyarországi Evangélikus Egyház orgonafelügyelője.)

„Dicsérjétek az URat! Dicsérjétek Istent szentélyében,
dicsérjétek a hatalmas égboltozaton!
Dicsérjétek hatalmas tetteiért, dicsérjétek nagyságához méltóan!
Dicsérjétek kürtzengéssel, dicsérjétek lanttal és hárfával!
Dicsérjétek dobbal, körtáncot járva, dicsérjétek citerával és fuvolával!
Dicsérjétek csengő cintányérral, dicsérjétek zengő
cintányérral!
Minden lélek dicsérje az URat! Dicsérjétek az URat!”
(Zsolt 150,1–6)

Dunakanyari Evangélikus Élet

ELÉRHETŐSÉGEINK

Lelkészi hivatal, templom:
2000 Szentendre, Bükkös part 2.
Tel.: 06 26 303 459
szentendre@lutheran.hu
<http://szentendre.lutheran.hu/>

Lelkész: Horváth-Hegyi Olivér
Tel.: 06 20 824 27 89
oliver.horvath.hegyi@gmail.com

Felügyelő: Sereginé Székács Csilla
Tel.: 06 26 311 661

Másodfelügyelő: Opóczky László
Gazdasági vezető:
Sántáné Koch Erika
Tel.: 06 70 779 20 42
santane.erika@szrg.hu
Pénztáros: Oszfolk Ferencné
Tel.: 06 20 553 51 75
oszfokferenc@t-online.hu
Műszaki gondnok: Dobrik Norbert
Tel.: 06 20 772 30 19
dobnor@gmail.com
Egyházi: Schmidt Irén

ISTENTISZTELETI REND

SZENTENDRE
Minden vasárnap 10 óra

POMÁZ (református gyülekezeti terem, Hősök tere 1.)
Minden hónap 1. és 3. vasárnap 8.30

GYERMEK-ISTENTISZTELET
Minden hónap 2. és 4. vasárnap
16.00 óra

Ébredés®

Szerkesztőség:

Főszerkesztő: Sereginé Székács Csilla
felügyelő,
Bereznai Péter, Opóczky László,
Miklósné Székács Judit

Felelős kiadó:

Horváth-Hegyi Olivér lelkész
2000 Szentendre, Bükkös part 2.
Tel.: 06 26 303 459

e-mail: szentendre@lutheran.hu

Megjelenik negyedévenként 500 példányban,
ingyenes terjesztésben.

GYÜLEKEZETI NAPTÁR

április 1. (hétfő) 10.00
Húsvét második ünnepe,
istentisztelet
május 1–5. (szerdától vasárnapig)
Gyülekezeti erdélyi körút
május 9. (csütörtök) 18.00
Mennybemenetel ünnepi
istentisztelet
május 17–18. (péntektől
szombatig) Konfirmandusok
lelkigyakorlata
május 19. (vasárnap) 8.30
Pünkösdi istentisztelet Pomázon
május 19. (vasárnap) 10.00
Pünkösdi istentisztelet
május 20. (hétfő) 10.00
Pünkösdi istentisztelet
június 16. (vasárnap) Te Deum
tanévzáró istentisztelet
június 17–22. (hétfőtől szombatig)
Skanzen – gyülekezeti hittanos
csendeshét
június 24–29. (hétfőtől szombatig)
Egyházmegyei csendeshét Pilis-
csabán

A FELTÁMADÁS REMÉNYÉBEN ELTEMETTÜK

Béres Ilona (64), Csonka Pál (88),
Pál Károlyné (66), Vida István (79),
Király Lászlóné (84) testvéreinket.
„Jézus Krisztus megtörte a halál ere-
jét, és világszóra hozta az életet és a
halhatatlanságot az evangélium által.”
(2Tim 1,10)

EGYMONDATOS HÍREK

A lelkescsalád hálattal szívvel je-
lenti, hogy 2013. január 29-én Fül-
löp nevű kisfiúval bővült.

2013. szeptember 1-jétől az állami
iskolák 1. és 5. osztályában beve-
zetésre kerül a kötelezően válasz-
tható hit-és erkölcsstan. Lehetőségünk
szerint a gyülekezetünk területén
található összes iskolában elindul az
evangélikus hitoktatás szervezése.

Az idén kiemelt figyelmet fordítunk
leendő orgonánkra, így az adomá-

nyok gyűjtésére. Az egész gyüle-
kezet szívére helyezzük közös
ügyünket! Az adományokat első-
sorban a Rosa Lutheri Alapítvány
számlájára (OTP 11742087-20072643)
várjuk „orgona” megjelöléssel.

A Szentendrei Evangélikus Zenei
Óvodát nyáron közel 50 millió fo-
rint értékben felújítjuk és bővítjük,
amihez családjaink megértését és
elfogadó türelmét kérjük.

Istentiszteleteink alatt vasárnapi is-
kolát tartunk a gyermekeknek két
éves kortól a karzatról nyíló helyi-
ségben, a lelkészi hivatal szobájá-
ban pedig kihangosítjuk az igehir-
detést, ahová szüleikkel a legkiseb-
beket várjuk.

Krisztus mondja: „Halott voltam, de
íme, élek örökkön-örökké, és nálam van-
nak a halál és a pokol kulcsai.” (Jel 1,18)
Ennek az igének az igazságával és
bátorításával köszönti az Ébredés
szerkesztősége a gyülekezetet hús-
vét ünnepén.

.....

*Az adóbevallások idején sokan
elfelejtenek rendelkezni adójuk
2 x 1%-ának felajánlásáról, amit
a Magyarországi Evangélikus
Egyháznak (kód: 0035), valamint
gyülekezetünk alapítványának
(Rosa Lutheri Alapítvány,
adószáma: 18688849-1-13) javára
is meg lehet tenni. Szeretettel
ajánljuk figyelmükbe egyházunk és
gyülekezetünk segítségének ezt az
egyszerű, de annál fontosabb
módját Isten előtti felelősséggel.
Hívjuk fel erre családtagjaink,
barátaink, munkatársaink
figyelmét!*

.....

A Szentendrei Evangélikus Egyházköz-
ség bankszámlaszáma:

OTP 11742087-20000545

A Rosa Lutheri Alapítvány adószáma:
18688849-1-13

bankszámlaszáma:

OTP 11742087-20072643